

Batuhan Saç: İlk soru şöyle: Dilin hangi işlevi çeviriye olanak tanıyor?

Elif Okan Gezmiş: En zor soru bence bu. Dilin hangi işlevi? Bunun üzerine düşündüm biraz. Ben çeviribilim okumadım, bu işin teorik tarafından gelmiyorum. Dolayısıyla çeviri hakkında bildiğim ya da düşündüğüm pek çok şeyi el yordamı ile kendi kendime oluşturdum diyebilirim. Ben çeviri ile terapi arasında çok fazla paralellik kuruyorum. Mesela insanlar şey diyor: Terapistken çevirmenlik niye? Ne alaka? Ben de diyorum ki aslında özünde ikisi aynı şey. Çünkü terapi de bilinçdışının dilini bilince çevirmek demek; kitap çevirmenliği de İngilizceyi, Almancayı, Fransızca'yı çevirmek. Dilin hangi işlevi çeviriye mümkün kılıyor? Bence yine terapi ile aynı şey: anlama ihtiyacı. Yani birinin yabancı bir metne bakıp ben bunu anlamak istiyorum dediği noktada, biri de ben sana anlatayım o zaman, çünkü ben anlıyorum dediğinde, bence çeviri burada başlıyor. Birinin anlamak istemesinde ve birinin de anlatmaya gönüllü olmasında. Yani zaten dili de en baştan böyle öğrenmiyor muyuz? Bir bebek niye konuşmayı öğreniyor? Niye dili öğreniyor? Öncelikle anlamak istiyor. Yani dünyayı anlamak istiyor ve sonra anlatmak istiyor. Açıklamak istiyor. Çevirinin ben özünde bunun olduğuna inanıyorum. Aynı şekilde insanlar neden terapiye geliyorlar? Çünkü anlamak istiyorlar ve siz de diyorsunuz ki ben sana anlatabilirim yani ya da birlikte anlamaya çalışabiliriz, birlikte yorumlayabiliriz.

Batuhan Saç: Şimdi söyleyeceğim sözü Freud'un bir kitabında ya da bir psikanaliz sempozyumunda duydum: "Traduttore – Traditore". Çevirmenlerle alakalı bu söz ne anlama geliyor?

Elif Okan Gezmiş: Bu çeviri bahsi geçtiğinde hep gündeme gelen bir söz.. Çevirmek ihanettir anlamına geliyor. Bu söz üzerine neler denmiş diye bakarken Ekşi Sözlük'te okudum, bu sözün bir başlığı var orada. Kadınlar için söylenen bir söze benzetilmiş: "Güzelse sadık değildir, sadıksa güzel değildir" diye. Tabii bu cinsiyetçi, saçma bir tespit ama çeviri için geçerli olduğunu düşünüyorum. Sadık bir çeviri nedir? Motomot çeviri diye düşünelim, yani birebir çeviri. Ama bu güzel bir çeviri değildir, yani bunu kimse okumak istemez.

Batuhan Demir: Böyle bir şey mümkün mü? Birebir aynı zamanda?

Elif Okan Gezmiş: E tabii, okuduğunuz kötü çevirilerin çoğu öyle çevrilir işte. Mesela İngilizcedeki bir deyim aynı şekilde çevrildiği zaman; evet "sadık" diyebiliriz aslında ama bizim için hiçbir şey ifade etmez. O deyim Türkçe karşılığını bulmak lazım ya da Türkçedeki benzerini. Mesela "it is raining cats and dogs" ne demek? Çok acayip yağmur yağıyor ama bunu "kediler köpekler yağıyor" diye çevirdiğiniz zaman; doğru, sadık bir çeviri. Öyle diyor, "kediler köpekler yağıyor" diyor ama bu kötü bir çeviri mesela. Yani iyi bir çeviri olması için ihanet olmak zorunda bence. Ama şöyle bir şey de var: Almanca öğrenme sürecinde çoğunlukla karşılaştırmalı okuma yaptım. Klasik Almanca metinlerinin farklı çevirileri oluyor ya, onlardan farklı yayınevlerinden aldım. Hepsini yan yana dizerek, Almancasını da koyup, İngilizcesini de koyup, sayfa sayfa okuyordum; karşılaştıra karşılaştıra. Mesela çok meşhur bir çevirmen, çok itibarlı bir çevirmen, gerçekten çok güzel bir Türkçesi var fakat o kitabın çevirisi Almancasıyla her zaman uyuşmuyor. Bazı yerler atlanmış, bazı yerler birleştirilmiş, vs. Kitapta öyle demiyor ama kendisi çok daha güzel söylemiş veya. Olmadığı kadar şiirsel bir şeye dönmüş. Okuduğunuz belki çok güzel

çevirilerin bir kısmının aslında metinle alakası bayağı azalmış durumda. Çok harika bir dil... ama orijinalle bağı az. Mesela buna Küçük Prens'in Tomris Uyar çevirisini örnek göstererek orijinaliyle hiç alakasının olmadığını söylerler. Orijinali o kadar güzel ve şiirsel değil derler. Bilmiyorum ben tabii, Fransızca bilmediğim için.

Doğu Batı'ya Freud çevirileriyle ilgili bir yazı yazmıştım. Almancada Fransızcada ve Türkçede Freud çevirilerini karşılaştırdım. Tabii ben Fransızcasıyla karşılaştıramıyorum ama onunla ilgili yazılmış şeyleri okuyorum.

Batuhan Saç: Hangi sayıda?

Elif Okan Gezmiş: Çeviri özel sayıları çıktı iki tane, en son onlar çıktı hatta: Çeviri 1 ve Çeviri 2 diye. Orada derdim daha çok Türkçeyi yazmaktı. Ama diğer örneklerden de bahsedebiliriz. İngilizcede Strachey'nin çevirileri altın standart kabul ediliyor neredeyse. Çünkü Freud'un onayladığı çeviriler. Fakat Strachey'nin çevirilerinde Freud'un dili çok didaktik. Freud normalde çok daha edebi bir yazar. Zaten Goethe Edebiyat Ödülü almış bir adam bu. Çok daha böyle benzetmeler, metaforlar... Aynı psikanaliz gibi düşünün; çok daha çağrışımsal bir dili var, kullandığı kelimeleri boşuna kullanmıyor yani. Ama Strachey bunları alıp bütün o metaforlardan arındırmış mesela. İşte şeyi düşünün Freud'un *ich* yani ben dediği şeye Strachey *ego* diyor. *I* bile demiyor yani, Latince bir karşılık kullanıyor çünkü böylesi daha tıbbi geliyor kulağa.

Peki neden bir tıp terimine dönüştürüyor bunu? Mesela tam da bu yüzden Telos'tan *Ben ve O* diye çıkardılar meşhur *Das Ich und das Es*'i ama burada da hiç kabul görmedi. Yani o öneriyi bir türlü kabul ettirmediler. Hâlbuki Freud tam da böyle diyor; ben ve o yani. Freud'un kullandığı da benlik için *Ich*, altbenlik(id) için ise *Es*; *Es* de Almancada cinsiyetsiz bir zamir. O, bizde tam olarak bu: cinsiyetsiz bir öteki.

Telos'un önerilerinin bir kısmı bana aşırı geldi gerçi. Yok o kadar da değil bence dediğim bir iki şey var ama genel olarak bence söyledikleri çok mantıklı. Burada psikanaliz camiası biraz tutucu. Ben hep söylüyorum, mesela İPD (İstanbul Psikanaliz Derneği) her sene çeviri ödülleri veriyor, bu ödül neden Telos'a verilmez? Önceki senelerde 6:45'ten çıkan Kurt Adam çevirisi ödül aldı. Çok güzel, güzel de bir çeviri, hayırlı olsun. Ben çevirmeniyle de konuştum, özenilmiş bir çeviri olduğu belli. Ama Telos'un çabasının hiçbir şekilde görülmeyip başka çevirilere ödül verilmesi benim içime sinmiyor. Yeni bir terminoloji öneriyorlar, düşünülmüş bir iş var ortada.

Neyse ben şimdi size bir müjde vereyim. İş Kültür çeviriyor Freud'ları şimdi. Çok güzel olacak.

Batuhan Saç: Öyle mi!

Elif Okan Gezmiş: Evet birkaç kitap çevrildi hatta, yakında yayınlanmaya başlar. Nihayet yapılması gereken yapıldı. Hem İPD'den hem Psike'den (Psike İstanbul) bir yayın kurulu oluşturuldu. Çeviriler onlara gidiyor, editörden (Devrim Çetinkasap) geçtikten sonra onlar terminolojiyi tartışıyorlar, nihai karar yine editörün. Yani nihayet psikanalistlerin eleğinden

de geçecek. Bütün külliyyatın Almancadan çevrilmesi planlanıyor. Fransızca ve İngilizce edisyonlarla da karşılaştırılarak ilerleniyor.

Batuhan Saç: Bu üçüncü soru. Çevirmen neyi çevirir?

Elif Okan Gezmiş: Neyi çevirir? Çevirmen anlamı çevirir bence. Gerçi ben edebiyat çevirmeni olmadığım için, edebiyat çevirmeniyle konuşsanız başka bir şey söyler muhtemelen. Ben daha çok kurgu dışı metinler için konuşuyorum. Bence anlamı çevirir yani. Mesela bir kurgu dışı bir metni çevirirken, diyelim yazar çok uzun bir cümle kurduysa, çok uzun cümle olarak çevirme mecburiyeti hissetmiyorum. Daha okunur nasıl olacaksa öyle çeviriyorum; gerekirse cümleyi bölerek, gerekirse daha anlaşılır şekilde anlatıp, gerekirse dipnot düşüp... Orada önemli olan, yazarın ne dediğini karşı tarafa bir şekilde anlatabilmek. O yüzden de olabildiğince Türkçeleştirmek önemli. Türkçe konuşuyor olsaydı nasıl konuşurdu? Türkçe konuşuyor olsa, bunu nasıl anlatırdı gibi. Ki burada şey tartışması çıkıyor, Savaş Kılıç'ın bir çevirisi için ara ara gündeme gelen bir mesele var... Foucault "valla" der mi?

Batuhan Demir: O bayağı gündeme geldi.

Batuhan Saç: Çevirmenin yetkisi de değişiyor aslında. Bir yanda "Bunu şöyle yapsa ne yapardı?" diyebiliyor. Kelimeyi değiştirebiliyoruz; virgül yerine nokta da koyabiliyoruz.

Elif Okan Gezmiş: Evet mesela Yalom'un Bir Psikiyatristin Anıları'nda bir hikâyeye var: Eski çocukluk arkadaşlarından birisi arıyor ve Yalom'a bir şey söylüyor. Onu duymak da Yalom'a çok iyi geliyor. Ve buna istinaden "God bless you" gibi bir şey diyor. Aslında "hay Allah senden razı olsun" diyor. Tamam mı? Tam olarak bunu diyor yani ama ben bunu Allah senden razı olsun diye çevirirsem, al sana ikinci bir Savaş Kılıç vakası. Halbuki bu tabir dilin bir parçası, kültürel bir şey.

Yani öncelikle anlam önemli. Ama tabii ikinci bir şey de üslup. Edebiyatta daha bir ön planda üslup ama sosyal bilim çevresinde de var. Nihayetinde o yazarın sesini oturtmak gerekiyor. Aynı çevirmenden mesela hem Freud hem Foucault okuduğunuzda farklı bir şey duyuyor olmanız lazım. Yani o çevirmeni duymuyor olmanız lazım. Yazarı duymalısınız. O yüzden çevirmenlik biraz oyunculuk gibi geliyor bana. O role girmek işte aslında. Siz mesela Freud mu çeviriyorsunuz? Freud'muş gibi yapıyorsunuz. İzleyen de bunun farkında. Sizin o olmadığınızı o da biliyor ama sizin o olduğunuzu varsayarak izliyor – dinliyor sizi.

Batuhan Demir: Değişik bir tavır oldu.

Elif Okan Gezmiş: Evet, yani. Kötü taklit gibi değil ama iyi bir oyunculuk ortaya çıkarmaya çalışmak gibi. O yüzden de mesela nasıl her oyuncu her role uygun değilse, her çevirmen de her metne uygun değildir. Bazı kitap bazı çevirmene olmaz; iyi çevirmen bile olsa. O yüzden deneme çevirisi yapmak önemli.

Batuhan Saç: Sahne kuruluyor orada.

Elif Okan Gezmiş: Evet orada bir sahne kuruluyor. Siz kitabı açtığınızda “Ben Freud okuyacağım”, “Ben Foucault okuyacağım” “Ben Yalom okuyacağım” ya da işte “Ben Dostoyevski okuyacağım” diyebilirsiniz. Hâlbuki Dostoyevski’yi okumuyorsun. Dostoyevski Rusça yazdı. Orjinalini okumuyorsunuz ama çevirmen sizi Dostoyevski okuduğunuza inandıracak kadar iyi bir çevirmen olmalı. Kendini çok hissettirmeden, bir şekilde kendi becerisini de ortaya koyarak. Çok iyi bir çeviride akar o metin; okursunuz, okursunuz, okursunuz...

Batuhan Saç: Yazılı sorularda yoktu ama aklıma bir soru geldi, sormak isterim. Çeviri önsözüyle alakalı. Çevirmeni oyuncuya benzettiniz ya hani, önsöz eklemek orada ne anlama geliyor olabilir?

Elif Okan Gezmiş: Çevirmen önsözü zaten çok nadir eklenen ve ancak mutlaka gerekiyorsa eklenmesi gereken bir şey bence. Çok elzem bir durum varsa ortada yani. Ne bileyim? Bir terimi, özellikle alışıldıktan farklı çevirmişsinizdir onu açıklama ihtiyacı hissettiğinizde mesela. Burada şu terimi şöyle okuyacaksınız çünkü şundan dolayı... arkadaki araştırmayı anlatmak için... Mesela Teloslardaki önsöz gibi, yeni bir terminoloji ortaya koyuyorsunuz, bunu açıklamak lazım. Ama bazı çevirmenler, böyle bunu şey olarak kullanmayı seviyorlar: kitaba övgü. Bu yazarın önemi, günün anlam ve önemi der gibi.

Çeviriyi profesyonel olarak yapan insanların çok yaptığı bir şey değil bu bence. Ama akademisyenler çeviri yaptıklarında genelde çevirmen önsözü yazıyorlar. O da sunuş yazısı oluyor aslında. O çevirmenin önsözü değil, “sunuş yazısı” başka bir şey. Çevirmenin önsözü sadece çeviri ile ilgili olur. Bunun dışında, mesela çok önemli bir metindir ve ilk kez çevriliyordur, belki okura peşinen söylemek istenilen bir şeyler vardır onunla ilgili, özel durumlar da olabilir yani. Ama onun haricindeki durumlarda ben zaten çok taraftarı değilim. Bana bazen de “Sen anlamazsın sevgili okur” dermiş gibi geliyor. Kitabı okuyacaksın ama anlamayacaksın ben sana önden anlatayım gibi. Bir şey deyip çıkacağım şeklinde olması lazım çevirmen önsözünün. Ben hiç yazmadım mesela önsöz. Gerek duymadım.

Batuhan Saç: Sanki birlikte okuyormuşuz gibi hissediyorum ben bazen dipnotlar artınca.

Elif Okan Gezmiş: Aaa! Evet. Gerçi dipnot konusunda cimri olma taraftarıyım. Senin dipnot düşme ihtiyacı duyduğun şeyi okuyanların çoğu zaten biliyor da olabilir, nereden bileceksin? Öte yandan bazen olmazsa olmaz da olabiliyor tabii. Mesela bir metnin redaksiyonu bana gelmişti. Yüzlerce yıl önce İngiltere’de yazılmış bir metin. Benzetmelerle, göndermelerle dolu ama hepsi o döneme ait, bugün aşına olmadığımız şeyler. O metnin anlaşılması için belki beş yüz dipnot düşülse çok gelmezdi.

Batuhan Demir: Neden çeviri alanına yöneldiniz?

Elif Okan Gezmiş: Evet. Neden çeviri alanına yöneldim? Yüksek lisansta teorik birinci sene bitti. İkinci sene süpervizyon senesi, o da bitti. Ondan sonra üçüncü seneye uzattım. Tezliydi bir de benim, tezimi yazacağım ama süpervizyon almaya da devam ediyorum. Artık işe gireyim, para kazanayım dedim. Belediyenin sağlık merkezinde işe girdim. Yeni açılan bir yer, bir sürü doktor var: Çocukçu var, kardiyolog var, o var, bu var, bir de ben. Psikiyatrist

yok ama nörolog var. Ben klasik sabah dokuz akşam beş seanslara böldüm. Tamamen doluydu programım, 6-7 seans yapıp çıkıyordum. Bir de aralarda böyle kafayı uzatanlar, bir beş dakika konuşsak olmaz mı diyenler de var tabii. Orada 7-8 ay çalıştım. Sonra bir gün biri geldi, “Hocam beni hatırladınız mı...” diye. Ne yüzünü hatırlıyordum ne de konuştuğumuzu... Kim olduğu hakkında bir fikrim yok. O zaman ben bu işi bırakayım dedim. Yani bayağı tükenmişlik çünkü bu yaşadığım şey. Kendime de, karşımdakilere de üzuldüm. Böylece, terapistlik işinin bana göre olmadığını düşünerek istifa ettim. Sonra, ne yapsam diye düşündüm. Başka ne yaparak para kazanabilirim? Üniversitedeyken de zaten alt yazı çevirileri yapıyordum, o aklıma geldi. Çeviriye de öyle başlamıştım aslında, üniversitede harçlığımı çıkarmak için.

Küçükken de kitap fuarına gittiğim zaman o dönem okuduğum çocuk dergisi vardı bir tane Kırmızı Fare adında, onun editörüyle tanıştığımda böyle elim ayağıma dolanmıştı. Bana göre işin mutfağındaydı bu insanlar ve dünyanın en karizmatik işini yapıyorlardı. Biraz onları hatırladım, çeviri yapayım dedim. Ondan sonra on yayınevi listeledim. Hangi yayınevlerine çeviri yapmak isterim? Ayrıntı, Metis, vs. Ayrıntı geri döndü. İş Kültür de geri döndü. Onlarla görüşmeye gittim. Ayrıntı bana Bauman’ın Hermenötik üzerine kitabını verdi. Hayatımda çeviri yapmamışım, ben zaten felsefeden de çok anlayan bir insan değilim. Bölümler Marx, Hegel diye gidiyor ama benim konuyla hiç alakam yok. O zaman aslında bu metnin bana çok uygun olmadığını, altından kalkamayabileceğimi ilettim editöre. O da “Çevirirsin, çevirirsin” dedi ve beni gönderdi. Nihayetinde kitabı çevirdim ama kitap basılmadı çünkü beğenmediler çeviriyi.

Sonra İş Kültür bana bir kitap verdi. O da Evlilik, Boşanma ve Çocukların Uyumunu adında bir kitap. O da bir psikoloji profesörünün yazdığı bilimsel bir metin... Boşanma üzerine, çocuklara etkisi üzerine. O basıldı. İlk kitabım İş Kültür’den çıktı yani. Ondan sonra bir şekilde Pegasus ile temasa geçmiş bulundum. Oraya pek çok kitabın yanı sıra Günöbirlik Hayatlar’ı ve Bir Psikiyatristin Anıları’nı çevirdim. Çok satan kitaplar olduğu için adım biraz daha duyulmaya başladı. Sonra bu sektörden insanlarla tanışmaya başladım. Öyle öyle derken işte kaç sene oldu? Sekiz sene oldu.

Batuhan Demir: Türkiye’de çevirmenlerin karşılaştığı zorluklar nelerdir?

Elif Okan Gezmiş: Çok var, nereden başlayalım? Şimdi tabii çevirmenlerin en somut sıkıntısı genelde yayınevlerinden paralarını alamamak. Yayınevleri çeviriye her zaman “acil” derler. Kitap gibi doğası gereği zaman gerektiren bir şeyin ne gibi bir aciliyeti olabilir? Çeviri minimum iki ay süren bir şey. Haldur huldur size onu teslim ettirtirler. Sonra o kitap bir sene yayınlanmaz, paranız yatmaz... O zaman beni niye acele ettiriyorsun? Ya işte şöyle oldu, böyle oldu, redaksiyon uzadı, bilmem ne... O yüzden sözleşmeleri çok iyi yapmak gerekiyor. Bayağı hukuk okuryazarlığı gerekiyor, serbest çalıştığımız için çevirmenlikte çok önemli. ÇEVİRİ olarak bu konuda bazı etkinlikler düzenliyoruz. Çevirmenlere birebir danışmanlık verdiğimiz de oluyor.

İkinci bir sorun da parayı alsanız bile kesinlikle emeğin karşılığı olmaması. Bir çevirmenin kazandığı parayı aya böldüğünüz zaman asgari ücret bile etmiyor. Tamamen güvencesiz çalışma, o ayrı bir sıkıntı. Yani sadece çeviri yaparak geçinen çok az insan var ve onlar da çok

seri çalışmak, stratejik hareket etmek zorundalar. Çok uzun kitap alamazlar, çok ağır kitaplar istemiyorlar; olabildiğince para getirecek veya uzun vadede yeni baskı yapacak kitaplar bulmaları gerekiyor. Telifli çalışsanız da mesela kaç kitap ikinci baskıyı görüyor, üçüncü baskıyı görüyor?

Bazen, hani gazetelerde ya da Show Haber’de çıkar ya, tükenmeye yüz tutan meslekler, ne bileyim, mesela İstanbul’un son korsecisi. Çevirmenliğin de onlardan hiç farkı yok aslında. Bundan yüz sene önce çeviri nasıl yapılıyorsa, şimdi de aşağı yukarı aynı: Biri oturuyor, tek tek ne demiş yazıyor. Farklı olan ne var? Biz şimdi Google’dan aratabiliyoruz. Sözlüklere çok daha hızlı bakabiliyoruz. Kalan her şey aynı ıkelikte. Biri kelime kelime, satır satır koca kitabı çeviriyor. Manyakça bir şey aslında bakınca ve şu an el yapımı denen şey mesela; özel dikim gömlek, el yapımı herhangi bir şey dendi mi acayip paralar ödenebiliyor; iki katı, üç katı, beş katı. Bu da el yapımı çeviri işte! Ama nedense değersiz görülüyor.

Batuhan Demir: Öğrenciler biraz yanılısamada herhalde. Rahat rahat çeviriyorlar, evde oturuyorlar; çok mutfağı bilmiyorlar gibi.

Elif Okan Gezmiş: Öyle mi görünüyor? Bilmiyorum. İnsanlar nasıl hayal ediyordur acaba çevirmenliğı? Bilgisayarın başına geçeceğim, her yer kitap, vs. Belki de öyledir; benim de yazarlarla ilgili böyle bir görüntü vardır kafamda. Çok havalı, her yer kitap. Para kazanmak için kitap okuyorsun ve yazıyorsun. Dünyanın en güzel şeyi. Halbuki o da bir meslek. Çevirdiğı kitabın parasını yıllar sonra alan var, bir düşünün.

Çevirmenlik biraz da yalnızlıkla ilişkili bir meslek. Kendi başınıza, evde, bilgisayarın başında; kimse ile konuşmuyorsunuz... Hiç kimse ile iletişime geçmenize gerek yok. Sözleşme imzalamak için bile artık yayınevine gitmiyorsunuz, kargoluyorlar. İmzalayıp geri gönderiyorsunuz.

Tam da bu yalnızlıktan dolayı çevirmenler sık sık hak gaspına uğruyor. ÇEVİR çatısında örgütlenmeyi bu nedenle çok çok önemli buluyorum.

Batuhan Demir: En çok çevirmekten hoşlandığınız yazar ve size en çok sorulan yazar kimdir? Kimlerdir?

Elif Okan Gezmiş: Abraham Lincoln. Onun şeyini çevirmiştım; Gettysburg Konuşmaları’nı. Kafka’dan çıktı, Büyük Fikirler dizisinden. Birçok büyük düşünürün en meşhur metinlerinin olduğu bir seri bu. Bu çeviriyi almamın da komik bir hikâyesi var. Onu da anlatayım: Kafka’nın yayın yönetmeni Enis (Köksaldı) dedi ki: “Gel bir gün sana da çeviri verelim.” Tamam, tabii ki koşa koşa gittim. Çünkü artık farklı yayınevleri olsun, biraz yelpazem genişlesin istiyorum. Gittim, konuşuyoruz. “Ee sen ne okumuştun? Sen şimdi ne mezunusun?” diye sordu. Liseyi Üsküdar Amerikan’da okudum, onu söyledim. O zaman sen Amerikan tarihini bilirsin dedi. Ben de yok bilmiyorum, biz de MEB müfredatına göre okuduk sonuçta diyemedim. Kitabı verdi bana. Eve gittim, açtım Wikipedia’yı Amerikan hiç savaşını okudum. İnternet sağ olsun, insan her şeyi öğreniyor.

Şimdi aynı seri için Freud’un Kurt Adam’ını çeviriyorum. Birazcık zor oluyor ama çok keyif alıyorum. Çünkü kendimden Freud’u duymak çok garip. Ya böyle şey videoları olur ya, kendi

sesini ilk kez duyan çocuk mesela... öyle hissediyorum. Yavaş yavaş ilerliyorum, her dosyayı açtığımda baştan okuyorum çevirimi. Okuyup okuyup şaşırıyorum. Hiç daha önce kullanmadığım bir üslup. Bir şekilde kafamdaki Freud oymuş demek ki. Sürekli bakıp, tekrar okuyup, devam ediyorum. Çok değişik oluyor benim için. Sonra da Bir Yanılsamanın Geleceği'ni çevireceğim. Ondan sonra artık Almancama iyice güvendiğimi hissedersen Metapsikoloji'yi çevirme gibi bir hayalim var ama bakalım.

Batuhan Demir: Ben büyük hizmet olur diye düşünüyorum. Peki ek olarak yeni çeviri projeleriniz neler?

Elif Okan Gezmiş: Freud'lar var. Bir tane de Freud biyografisi var; Joel Whitebook'un kalınca bir kitabı. Sonra mektuplaşmaları çevirmek istiyorum. Öyle yani bir süre böyle Freud ile haşır neşir olacağım gibi görünüyor. En son da Lacan'da Aşk vardı.